

แนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในยุคดิจิทัลสู่ความเป็นเลิศ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู
GUIDELINES FOR ACADEMIC AFFAIRS ADMINISTRATION OF
SCHOOL IN THE DIGITAL ERA TO EXCELLENCE UNDER THE
SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA LOEI
NONGBUALAMPHU

พุทธมัตย์ ยาคอง¹, ศักดินาภรณ์ นันท์², สุชาติ บางวิเศษ³

^{1,2,3}มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

Phutthamat Yakhong¹, Sakdinaporn Nuntee², Suchat Bangwiset³

^{1,2,3}Loei Rajabhat University

Corresponding Author E-mail: dekkhizeng@gmail.com

บทคัดย่อ

การบริหารงานวิชาการมีความสำคัญต่อการบริหารงานในสถานศึกษา ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญเป็นอันดับแรก โดยการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในยุคดิจิทัลสู่ความเป็นเลิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู 2) ศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในยุคดิจิทัลสู่ความเป็นเลิศ และ 3) ประเมินแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในยุคดิจิทัลสู่ความเป็นเลิศ การวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหาร งานวิชาการของสถานศึกษาในยุคดิจิทัลสู่ความเป็นเลิศ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำนวน 329 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยการเปิดตารางสำเร็จรูปของ Krejcie & Morgan และการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือเป็นแบบสอบถาม ระยะที่ 2 การศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในยุคดิจิทัลสู่ความเป็นเลิศ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาพหุกรณี กลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน เครื่องมือเป็นแบบสอบถามแบบกึ่งโครงสร้าง และ ขั้นตอนที่ 2 การสนทนากลุ่ม กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 คน เครื่องมือเป็นแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม ระยะที่ 3 การประเมินแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในยุคดิจิทัลสู่ความเป็นเลิศ โดยการประเมินอิงผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เครื่องมือเป็นแบบประเมินการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยการหาค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการหาดัชนีของความต้องการจำเป็น การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.50$, S.D. = 0.61) สภาพที่พึงประสงค์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.81$, S.D. = 0.30) และค่าดัชนีความสำคัญของความต้องการจำเป็น PNI Modified 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ (PNI Modified = 0.424) ด้านการพัฒนาสื่อ

นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ($PNI_{Modified} = 0.386$) และ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ($PNI_{Modified} = 0.384$) ตามลำดับ 2) แนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในยุคดิจิทัลสู่ความเป็นเลิศ มีองค์ประกอบ 5 ด้าน เรียงลำดับความสำคัญ 3 อันดับแรก ได้แก่ (1) ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ประกอบด้วย 3 วิธีดำเนินการ 7 เงื่อนไขความสำเร็จ 4 วิธีปฏิบัติ (2) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ประกอบด้วย 3 วิธีดำเนินการ 6 เงื่อนไขความสำเร็จ 4 วิธีปฏิบัติ และ (3) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ประกอบด้วย 3 วิธีดำเนินการ 7 เงื่อนไขความสำเร็จ 4 วิธีปฏิบัติ 3) ผลการประเมินแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในยุคดิจิทัลสู่ความเป็นเลิศ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ($\bar{X} = 5.00$) ด้านการแนะแนวการศึกษา ($\bar{X} = 4.93$) และด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ($\bar{X} = 4.90$) ตามลำดับ

คำสำคัญ: แนวทาง; การบริหารงานวิชาการ; ยุคดิจิทัล; ความเป็นเลิศ;

ABSTRACT

Academic administration was important to administration in educational institutions. Executives must make this a top priority. The purposes of this research were to 1) study the current condition desired condition and the necessary needs for academic affairs administration of school in the digital era to excellence under the Secondary Educational Service Area Loei Nongbua Lamphu, 2) study the academic administration guidelines of educational institutions in the digital era towards excellence and 3) evaluate the academic administration guidelines of educational institutions in the digital era towards excellence. The research method was divided into three phases. Phase 1 was to study of the current condition, desired condition and the necessary needs of academic administration of educational institutions in the digital era towards excellence. The sample of the research was 329 directors and teachers. The sample size was determined. Using Krejcie & Morgan's ready-made table and using stratified random sampling. The tool was a questionnaire. Phase 2 was to study the educational administration guidelines for educational institutions in the digital age towards excellence. Phase 1: Multi-case study. The target group were three educational institution administrators. The tool was a semi-structured questionnaire and step 2 was a group discussion. The group of key informants were ten experts. The tool was a group discussion recording. Phase 3 was to evaluate academic administration guidelines of educational institutions in the digital era towards excellence. The evaluation was based on five experts. The tool was a quantitative data analysis assessment by finding frequencies, percentages, standard deviations and finding indexes of essential needs and qualitative data analysis using descriptive analysis.

The results of the study were as follows: 1. The overall current condition was at a high level ($\bar{x} = 3.50$, S.D. = 0.61), a desirable condition. Overall, it was at the highest level ($\bar{x} = 4.81$, S.D. = 0.30) and the importance index of the top 3 PNIModified needs is the development of learning resources ($PNI_{Modified} = 0.424$), the development of media, innovation, and Educational technology ($PNI_{Modified} = 0.386$) and learning process

development (PNI Modified = 0.384), respectively. 2. The Guidelines for academic administration of educational institutions in the digital era towards excellence, with 5 elements, ranked in order of importance, the first 3 are: (1) Development of learning resources, consisting of 3 methods of operation, 7 conditions for success, 4 methods of practice (2) Media development Educational innovation and technology consists of 3 methods of operation, 6 conditions of success, 4 methods of practice and (3) Development of the learning process consists of 3 methods of operation, 7 conditions of success, 4 methods of practice. 3) Results of the evaluation of educational administration guidelines for educational institutions in the digital era towards excellence. Overall, there were average values from highest to lowest, they are: learning process development ($\bar{x} = 5.00$), educational guidance ($\bar{x} = 4.93$), and media development, innovation and educational technology ($\bar{x} = 4.90$) respectively.

Keywords: Guideline; Academic Administration; Digital Era, Excellence;

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่สุดที่รัฐบาลใช้ในการพัฒนาประเทศในทุกด้าน และเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์มีวิจรรย์ญาณที่ดี ใฝ่ดี มีคุณธรรมรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลกและสังคม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) และงานวิชาการเป็นงานหลักของการบริหารสถานศึกษา เป็นหัวใจของสถานศึกษาและเกี่ยวข้องกับผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทุกระดับของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องให้ความสำคัญกับงานวิชาการมาเป็นอันดับแรก เนื่องจากหน้าที่ของสถานศึกษาคือการจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีคุณภาพและประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำทางวิชาการโดยการทำงานร่วมกับครู กระตุ้นเตือน และประสานงานให้ครูทุกคนทำงาน ร่วมกัน เพื่อมุ่งจุดหมายอันเดียวกันคือมุ่งให้ผู้เรียนมีคุณภาพ งานวิชาการจึงเป็นงานที่แสดงให้เห็นถึงความสำเร็จของสถานศึกษา คือ ผู้เรียนที่เป็นผลผลิตของโรงเรียน มีคุณภาพและมีคุณสมบัติตามที่หลักสูตรกำหนด มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงหรือเป็นไปตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ ครูมีบทบาทสำคัญในการจัดการเรียนการสอน และจัดมวลประสบการณ์ต่าง ๆ ให้แก่ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามจุดประสงค์ของหลักสูตรจากรายงานการวิจัยพบปัญหาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ ได้แก่ ครูที่สอนไม่ตรงตามวุฒิ อัตราครูไม่เพียงพอ สื่อ การเรียนการสอนไม่เพียงพอ ขาดแนวปฏิบัติในด้านการประเมินผลงานวิชาการ ขาดการปรับปรุงและพัฒนาการสอนอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษายังมีคุณภาพและมาตรฐานต่างกัน (สารินทร์ เอี่ยมครอง, 2561)

โลกในยุคปัจจุบันที่เรียกว่าศตวรรษที่ 21 นั้น เป็นโลกแห่งการเปลี่ยนแปลงในเรื่องของเทคโนโลยี การสื่อสาร อย่างรวดเร็ว มีการเชื่อมโยงทุกภาคส่วนเข้าด้วยกันทำให้สามารถติดต่อถึงกันได้โดยไม่มีข้อจำกัด ทั้งในเรื่องระยะทาง ระยะเวลา บุคคล หรือองค์กรต่าง ๆ โดยการใ้ระบบเทคโนโลยีดิจิทัล ซึ่งมีผลกระทบต่อ การบริหารงานของสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ เป็นอย่างมาก เพราะงานของสถานศึกษาจะต้องมีระบบจัดการ ฐานข้อมูลสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่

ต้องนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ICT มาใช้ในการสร้างระบบฐานข้อมูลเพื่อการบริหารและการจัดการความรู้ในงานด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษา และรัฐบาลได้กำหนดนโยบาย “โมเดลประเทศไทย 4.0” หรือ “Thailand 4.0” มาใช้เพื่อผลักดัน ประเทศให้หลุดพ้นจากประเทศที่มีรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศที่มีรายได้สูง ซึ่งแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) ได้กำหนดยุทธศาสตร์ในการส่งเสริมและพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา ว่า “ยุทธศาสตร์ที่ 5 ยุทธศาสตร์ส่งเสริมและพัฒนา ระบบเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อการศึกษาที่มุ่งหวังให้คนไทยได้รับ โอกาสในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศซึ่งตอบสนองการพัฒนาในด้านการเข้าถึง การให้บริการ ด้านความเท่าเทียมและด้านประสิทธิภาพ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2559) และปัจจุบันกระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายสำคัญที่จะนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ เพื่อพัฒนาการสื่อสารในทุกด้าน โดยเฉพาะการช่วยพัฒนาครูอาจารย์ การช่วยให้เด็กและเยาวชนได้เข้าถึงแหล่งความรู้และได้เรียนอย่างทัดเทียมกัน ตลอดจนการพัฒนากระบวนการจัดการให้ฉับไวมีประสิทธิภาพสูงสุด การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นสิ่งจำเป็นสูงสุดของผู้บริหารทุกระดับ จึงจำเป็นที่ผู้บริหารต้องใช้เทคโนโลยี สารสนเทศซึ่งเกี่ยวกับการวางแผนและการตัดสินใจ โดยข้อมูลและสารสนเทศต้องมีความสอดคล้องกับความต้องการ มีความถูกต้อง และมีความทันต่อเหตุการณ์ ดังนั้นการจัดการศึกษาในสถานศึกษาจึงต้องจัดให้ สอดคล้องกับนโยบายทางการศึกษาความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและการเปลี่ยนแปลงของสังคมอย่าง เหมาะสมและมีคุณภาพ (วันวิดี กู้เมือง, 2560)

จากการรายงานประจำปีงบประมาณ 2562 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู พบว่าปัญหา อุปสรรคและความต้องการเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ 2 ด้าน ได้แก่ ด้านผู้เรียน คือ ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของ 5 กลุ่มสาระ ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยรวมทั้งประเทศ และผลการเรียนในโรงเรียน ระดับดี (เกรดเฉลี่ย 3 ขึ้นไป) ไม่ถึงร้อยละ 65 และด้านครูผู้สอน คือ ครูไม่มีความกระตือรือร้น หรือสอนแบบ Active Learning เนื่องจากยังมีการสอนที่เน้นการบรรยาย ไม่มีสื่อ เด็กไม่มีส่วนร่วม และครูจัดทำแผนการสอนที่นำไปใช้จริงไม่ได้ กิจกรรมไม่ตรงกับจุดประสงค์ มาตรฐาน และตัวชี้วัด ซึ่งขณะนี้ยังไม่มีผลผลิตของการปฏิรูปการเรียนการสอน การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่ชัดเจน ขาดการใช้แหล่งเรียนรู้ที่สำคัญภายในโรงเรียน ไม่มีการจัดให้เป็นระบบ เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน โอกาสในการเข้าถึง ICT ข่าวสารความรู้ นวัตกรรมในรูปแบบอื่น ๆ ค่อนข้างน้อย การบูรณาการด้านคุณธรรมค่านิยมมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ การออกแบบการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง โดยใช้เครื่องมือที่หลากหลาย ยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร เป็นต้น ซึ่งปัญหาเหล่านี้นำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการประเมินระดับชาติอยู่ในระดับต่ำ จึงจำเป็นต้องหาแนวทางมาแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นพร้อมทั้งหาแนวทางที่จะพัฒนางานวิชาการโดยใช้งานวิจัยเพื่อสนับสนุนในการหาแนวทางที่จะแก้ไขและพัฒนางานวิชาการต่อไป (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู, 2563)

จากสภาพปัญหาและเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยเล็งเห็นความสำคัญของการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัล ที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจะต้องตระหนักและให้ความสำคัญกับการบริหารงานวิชาการดังกล่าว จึงจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่สถานศึกษาจะต้องดำเนินการศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อแก้ปัญหา

และเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในยุคดิจิทัลให้สูงขึ้น รวมทั้งหาแนวทางพัฒนาไปสู่ความเป็นเลิศ ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นบุคลากรในสังกัดจึงมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในยุคดิจิทัลสู่ความเป็นเลิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู เพื่อจะได้ข้อมูลมาเป็นแนวทางสำหรับการบริหารงานวิชาการให้ประสบผลสำเร็จยิ่งขึ้นและมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในยุคดิจิทัลสู่ความเป็นเลิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู
2. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในยุคดิจิทัลสู่ความเป็นเลิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู
3. เพื่อประเมินแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในยุคดิจิทัลสู่ความเป็นเลิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่องแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในยุคดิจิทัลสู่ความเป็นเลิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู เป็นวิทยาการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methodology) ผู้วิจัยได้แบ่งขั้นตอนการวิจัยออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในยุคดิจิทัลสู่ความเป็นเลิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

ระยะที่ 2 การศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในยุคดิจิทัลสู่ความเป็นเลิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

ระยะที่ 3 การประเมินแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในยุคดิจิทัลสู่ความเป็นเลิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง/กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู จำนวน 2,214 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา 52 คน และครู 2,162 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู จำนวน 329 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา 9 คน และครู 320 คน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เลย หนองบัวลำภู โดยการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยการเปิดตารางสำเร็จรูปของ Krejcie & Morgan (บุญชม ศรีสะอาด, 2554) และการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

3. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ การสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญ (In-Depth Interviews of Experts) และการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิ (In-Dept Interviews) ซึ่งเป็น ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารการศึกษา จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เลย หนองบัวลำภู จำนวน 3 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์แนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในยุคดิจิทัลสู่ความเป็นเลิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความกับนิยามศัพท์เฉพาะหรือเนื้อหาเท่ากับ 0.40 – 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยนำแบบ สอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ที่อยู่ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู จำนวน 30 คน ใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) แบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.99

2. แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-Structure Interview) ใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. แบบประเมินแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในยุคดิจิทัลสู่ความเป็นเลิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ใน 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 2) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา 3) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 4) ด้านการแนะแนวการศึกษา 5) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยแบบประเมินมีลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น ผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบสอบถามแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในยุคดิจิทัลสู่ความเป็นเลิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ตามแบบชุดแบบสอบถามและผ่านระบบ Google Form เสนอต่อผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 329 คน

2. การสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์ผู้บริหารสถานศึกษา ในการให้สัมภาษณ์พร้อมบอกวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์ ระบุวันเวลาที่ชัดเจน และส่งหนังสือขอ อนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยโดยการสัมภาษณ์ จากสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

3. แบบประเมินแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในยุคดิจิทัลสู่ความเป็นเลิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ได้แก่ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) กำหนดคุณสมบัติเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก มีความรู้และประสบการณ์ทางด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 3 คน ทางด้านระเบียบวิธีวิจัย หรือสถิติ จำนวน 1 คน และทางด้านทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน และขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย เพื่อทำหนังสือถึงผู้เชี่ยวชาญ ในการประเมินแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในยุคดิจิทัลสู่ความเป็นเลิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในยุคดิจิทัลสู่ความเป็นเลิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู โดยแบบสอบถาม (Questionnaire) แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และค่าดัชนีลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$)

2. การศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในยุคดิจิทัลสู่ความเป็นเลิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ประกอบด้วย 1) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) โดยการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูลเป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง 2) การยกร่างแนวทาง (Drafting) โดยคัดเลือกจากค่าความต้องการจำเป็น 5 อันดับแรก สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยวิธีพรรณนาวิเคราะห์

3. การประเมินแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในยุคดิจิทัลสู่ความเป็นเลิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู เพื่อเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญประเมิน จำนวน 5 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในยุคดิจิทัลสู่ความเป็นเลิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู โดยภาพรวม

แนวทางการบริหารงานวิชาการ ของสถานศึกษาในยุคดิจิทัล	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ด้านที่ 1 การพัฒนาแหล่งเรียนรู้	4.7	0.57	มากที่สุด	5	0.45	มากที่สุด	5	0.00	มากที่สุด
ด้านที่ 2 การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา	4.7	0.48	มากที่สุด	5	0.30	มากที่สุด	5	0.00	มากที่สุด
ด้านที่ 3 การพัฒนาระบบการ เรียนรู้	5	0.06	มากที่สุด	5	0.45	มากที่สุด	5	0.00	มากที่สุด
ด้านที่ 4 การแนะแนวการศึกษา	4.9	0.30	มากที่สุด	5	0.00	มากที่สุด	4.9	0.15	มากที่สุด
ด้านที่ 5 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษา	4.7	0.50	มากที่สุด	5	0.30	มากที่สุด	4.9	0.15	มากที่สุด
โดยรวม	4.89	0.38	มากที่สุด	5	0.30	มากที่สุด	4.96	0.06	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในยุคดิจิทัลสู่ความเป็นเลิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน โดยรวมมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.89$, S.D. = 0.38) ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 5$, S.D. = 0.30) และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.96$, S.D. = 0.06)

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย เรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในยุคดิจิทัลสู่ความเป็นเลิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู มีประเด็นสำคัญที่ควรพิจารณาและนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1) สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในยุคดิจิทัลสู่ความเป็นเลิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกองค์ประกอบ โดยองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ด้านการวัด ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ด้านการนิเทศการศึกษา และด้านการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชนตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวราริณี มิ่งภู และคณะ (2565) พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาจังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีสภาพการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลสูงสุด คือ ด้านแผนกวิชา

รองลงมา คือ สื่อการเรียนการสอน การพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน งานวิทยบริการและห้องสมุด งานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี และการวัดผลและประเมินผล ตามลำดับ สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในยุคดิจิทัลสู่ความเป็นเลิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด ทุกองค์ประกอบ โดยองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ด้านการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน ด้านการนิเทศการศึกษา และด้านการวัด ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของมาลัย วงศ์ฤทัยวัฒนา (2562) พบว่า แนวทางบริหารสถานศึกษาขนาดเล็กยุคดิจิทัลสู่ความเป็นเลิศของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท ประกอบไปด้วย 4 ปัจจัย ซึ่งหนึ่งในปัจจัยนั้นคือ ด้านการนิเทศกำกับติดตามการใช้และดำเนินงานต่าง ๆ เกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัล ทั้งอุปกรณ์ บุคลากร และการนำไปใช้ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าในยุคปัจจุบันนี้โลกมีวิวัฒนาการด้านเทคโนโลยีที่เจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว ทำให้ส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการการศึกษาของโรงเรียนเป็นอย่างมาก ทำให้ผู้บริหารโรงเรียนจำเป็นต้องมีการพัฒนาเกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัลในทุก ๆ ด้าน เพื่อการบริหารจัดการการศึกษาของโรงเรียน บรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายและนโยบายของการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัล ค่าดัชนีความสำคัญของความต้องการจำเป็น 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา และด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ กฤติภัทรกร ศิริภักธนธิโกศล และคณะ (2564) พบว่า ด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ด้านการบริหารงานวิชาการมีการใช้เทคโนโลยีในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาในยุควิถีใหม่ ได้แก่ ผู้บริหารมีนโยบายในการใช้สื่อเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน เช่น YouTube หรือสื่อมัลติมีเดียอื่น อาจเนื่องมาจากการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาที่เน้นการใช้สื่อโดยใช้เทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ส่งผลให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ที่สูงขึ้นด้วยวิธีการส่งเสริม เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมาก เพราะผู้บริหาร สถานศึกษามีความสนใจและมีความตระหนักถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

2) การศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในยุคดิจิทัลสู่ความเป็นเลิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู สามารถอภิปรายผลทั้ง 5 ด้าน ดังนี้

2.1) ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ พบว่า สถานศึกษามีการจัดระบบแหล่งการเรียนรู้ภายในสถานศึกษา ให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในยุคดิจิทัล ซึ่งอยู่ในระดับต่ำสุดของด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษายังจัดระบบแหล่งการเรียนรู้ภายในให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในยุคดิจิทัลไม่เพียงพอ และเนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ในปัจจุบัน ได้ส่งผลกระทบต่ออย่างรุนแรงต่อการจัดการศึกษาทุกระดับทั่วโลก รวมถึงประเทศไทยด้วยที่สถานศึกษาเกือบทุกแห่งต้องปิดทำการเรียนการสอนชั่วคราว ทำให้นักเรียนได้รับผลกระทบต้องหยุดเรียน (World Economic Forum, 2020) แต่กระทรวงศึกษาธิการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องก็เล็งเห็นตรงกันว่า “การเรียนรู้ นำการศึกษา โรงเรียนอาจหยุดได้ แต่การเรียนรู้หยุดไม่ได้” (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2563) จึงได้ร่วมกันหาวิธีการให้นักเรียนได้เรียนรู้ โดยเพิ่มแหล่งเรียนรู้ การเรียนการสอนทางไกล ผ่านหลายช่องทาง เช่น

ช่องโทรทัศน์ดิจิทัล เว็บไซต์ DLTV, DEEP เป็นต้น อีกทั้งยังมีการส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนการสอนรูปแบบออนไลน์โดยโปรแกรมต่าง ๆ เช่น Zoom, Google Meet, Microsoft Team เป็นต้น นี่จึงเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้สถานศึกษาต้องปรับตัว และเร่งพัฒนาแหล่งเรียนรู้ และทักษะที่จำเป็นสำหรับการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล เพื่อให้สามารถใช้เทคโนโลยีที่มีในการจัดการเรียนรู้ตามสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ (สุกัญญา แซ่มซ้อย, 2561) แนวทางการบริหาร คือ สถานศึกษาควรมีการวางแผนและออกแบบสถานที่ทำงาน ด้วยวิธีการปฏิบัติ 4 วิธี ได้แก่ การวางแผน จัดกิจกรรมโครงการ การปฏิบัติตามแผน การติดตามตรวจสอบ และการสรุป ปรับปรุงเพื่อการพัฒนา (PDCA) เพื่อช่วยสร้างบรรยากาศให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ และการเสริมสร้างพลังอำนาจด้วยเทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ดิจิทัลต่าง ๆ มีการจัดระบบแหล่งการเรียนรู้ภายในสถานศึกษา ให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในยุคดิจิทัลเพื่อพัฒนาสู่ความเป็นเลิศ และสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัยตามแบบยุคดิจิทัล เช่น การสร้างฐานข้อมูล แหล่งสืบค้นออนไลน์ หรือแหล่งเรียนรู้ชุมชนออนไลน์ที่ทันสมัย และหลากหลาย เน้นการใช้เทคโนโลยีในท้องถิ่นให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในยุคดิจิทัล เช่น แหล่งเรียนรู้ในระบบออนไลน์ให้กับผู้เรียน ใน Youtube, Google Classroom, Tiktok เป็นต้น (สุกัญญา แซ่มซ้อย, 2561)

2.2) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา พบว่า สถานศึกษามีการวางแผนจัดทำโครงการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูจัดทำ ผลิต พัฒนาสื่อ นวัตกรรมและใช้สื่อเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ตามยุคดิจิทัล ซึ่งอยู่ในระดับต่ำสุดของด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะขาดการวางแผนและอบรมให้ความรู้ เกี่ยวกับการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา เพื่อดำเนินการจัดหาสื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัยเพียงพอกับความต้องการในสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ปภาวดี โพธิ์งาม (2558) พบว่า ปัญหาในการปฏิบัติบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีปัญหามากที่สุดอันดับ 2 คือ ด้านการพัฒนาใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา แนวทางการบริหาร คือ สถานศึกษาควรมีการจัดทำโครงการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูจัดทำ ผลิต พัฒนาสื่อ นวัตกรรมและใช้สื่อเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ตามยุคดิจิทัล ด้วยวิธีการปฏิบัติ แบบ PDCA เพื่อการพัฒนา สถานศึกษาประชุมคณะครูเพื่อวางแผนและอบรมให้ความรู้การพัฒนาสื่อในการจัดการเรียนการสอน ดำเนินการจัดหาสื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัยเพียงพอกับความต้องการในสถานศึกษา รวบรวมผลงานของครูผู้สอนแต่ละวิชา เผยแพร่เอกสารหรือตำราที่ ดีเด่นในแต่ละสาขาวิชาให้เป็นที่ยู่อัจฉริยะ (มาลัย วงศ์ทัยวัฒนา, 2562)

2.3) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ พบว่า สถานศึกษากำหนดให้มีการจัดกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ จากประสบการณ์จริงฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน จนเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง และทันสมัยตามยุคดิจิทัล ซึ่งอยู่ในระดับต่ำสุดของด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในกระบวนการเรียนรู้อย่างขาดการใช้

เทคโนโลยี อย่างต่อเนื่อง ไม่ได้ฝึกให้ผู้เรียนได้ลองสืบทอดด้วยตนเอง ขาดการเน้นการใช้สื่อโดยใช้เทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้และยังขาดความตระหนักถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในยุคดิจิทัล ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของกฤติภัทรกร ศิริภัทรนิธิโกคิน และคณะ (2564) พบว่า การบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาที่เน้นการใช้สื่อโดยใช้เทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ส่งผลให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ที่สูงขึ้นด้วยวิธีการส่งเสริมและขยายผลความรู้ความสามารถด้านการใช้เทคโนโลยีด้านวิชาการแก่ชุมชนอีกด้วย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมาก เพราะผู้บริหารสถานศึกษามีความสนใจและมีความตระหนักถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น แนวทางการบริหาร คือ สถานศึกษาควรกำหนดให้มีการจัดกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน จนเกิดการใฝ่รู้ที่เกิดจากการใช้เทคโนโลยีอย่างต่อเนื่องและทันสมัยตามยุคดิจิทัล เน้นการใช้สื่อโดยใช้เทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้และสถานศึกษา และตระหนักถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในยุคดิจิทัล ด้วยวิธีการปฏิบัติแบบ PDCA ผู้บริหารมีนโยบายในการใช้สื่อเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน เช่น YouTube หรือสื่อมัลติมีเดียอื่น รองลงมา คือ ผู้บริหารมีการสืบค้นหรือนำผลของการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน, การทดสอบความสามารถพื้นฐานระดับชาติ, และมีการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน โดยใช้เว็บไซต์ของโรงเรียน, แอปพลิเคชันต่าง ๆ เช่น Facebook, Line อาจเนื่องมาจากการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาที่เน้นการใช้สื่อโดยใช้เทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ส่งผลให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ที่สูงขึ้นด้วยวิธีการส่งเสริม เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมาก เพราะผู้บริหาร สถานศึกษามีความสนใจและมีความตระหนักถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

2.4) ด้านการแนะแนวการศึกษา พบว่า สถานศึกษาประสานงานด้านการแนะแนวระหว่างเครือข่ายสถานศึกษา ซึ่งอยู่ในระดับต่ำสุดของด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูที่ได้เป็นครูแนะแนวส่วนมากไม่ได้จบทางด้าน การแนะแนวหรือมีความเชี่ยวชาญทางด้านจิตวิทยาหรือการแนะแนวทางการศึกษา รวมถึงสถานศึกษาไม่มีการประสานงานกับเครือข่ายสถานศึกษาอย่างจริงจัง ปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านงานแนะแนว ได้แก่ ปัญหาบุคลากร ไม่เพียงพอ และบุคลากรที่มีความรู้ด้านงานแนะแนวโดยตรง มีน้อย ทั้งนี้เนื่องจากครูแนะแนว มีภาระงานมาก และต้องรับผิดชอบหน้าที่อื่น ๆ นอกเหนือจากงานแนะแนว ขาดบุคลากรแนะแนว นอกจากนี้ยังพบปัญหาการขาดความชัดเจนในการจัดทำแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการแนะแนว บุคลากรแนะแนว ขาดการพัฒนาการปฏิบัติงานหรือประสานงานกับกลุ่มเครือข่าย หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการแนะแนวอย่างมีประสิทธิภาพ และครูแนะแนวส่วนใหญ่ไม่ได้จบการศึกษาด้านการแนะแนว (วิไลพร คงอินทร และคณะ, 2559) แนวทางการบริหาร คือ สถานศึกษาควรประสานงานด้านการแนะแนวระหว่างเครือข่ายสถานศึกษา

โดยมีเงื่อนไขของความสำเร็จ คือ สถานศึกษาจัดการประชุมเครือข่ายสถานศึกษาเกี่ยวกับเรื่องการแนะแนวให้สามารถประชุมร่วมกันหรือประสานงาน โดยใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์เพื่อพัฒนาทางด้านการแนะแนว เช่น Facebook, Line, Tiktok, Google Meet, Zoom เป็นต้น การสร้างเครือข่ายพัฒนาการเรียนรู้บนฐานดิจิทัล สามารถติดต่อกับกับผู้เรียน ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อสร้างความร่วมมือทางการศึกษา ผ่านโปรแกรมหรือแอปพลิเคชัน ใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการแลกเปลี่ยน แบ่งปันความรู้ และประสบการณ์ระหว่างเพื่อนครูเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ และการแนะแนวต่างๆ (ปณิตา บัวเจริญ, 2561)

2.5) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา พบว่า สถานศึกษาประชุมวางแผนในการกำหนดมาตรการเกณฑ์ ทิศทางในการทำวิจัยในชั้นเรียนในยุคดิจิทัลสู่ความเป็นเลิศ ซึ่งอยู่ในระดับต่ำสุดของด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษายังขาดการประชุมวางแผนในการกำหนดมาตรการ เกณฑ์ ทิศทางในการทำวิจัยในชั้นเรียนในยุคดิจิทัล ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของพระบุญลัทธิ สุวรรณเดช (2561) พบว่า การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการวิจัยในชั้นเรียน ปัญหาคือ ไม่มีการจัดประชุมวางแผน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ขาดการเผยแพร่ งานวิจัยในชั้นเรียน และครูยังขาดความรู้ความเข้าใจในการวิจัยในชั้นเรียน แนวทางการบริหาร คือ สถานศึกษาควรกำหนดแนวทางและแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อรับผิดชอบด้านการวิจัยของสถานศึกษาในยุคดิจิทัลสู่ความเป็นเลิศ ด้วยวิธีการปฏิบัติ PDCA รวมทั้งจัดทำคู่มือออนไลน์เกี่ยวกับการจัดทำวิจัยในชั้นเรียน และสร้างเจตคติที่ดีและความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องและทันสมัยเกี่ยวกับเป้าหมายของการวิจัย วิธีการดำเนินการนำการวิจัยสู่การปฏิบัติจริงและการนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในยุคดิจิทัล (พระบุญลัทธิ สุวรรณเดช, 2561)

3) การประเมินแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในยุคดิจิทัลสู่ความเป็นเลิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ได้สรุปผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความ เป็นประโยชน์ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ดังนี้

3.1) ความเหมาะสม ผลการประเมินความเหมาะสม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดย องค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการแนะแนว การศึกษา และด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ตามลำดับ ที่เป็นเช่นนี้เนื่องมาจากสถานศึกษามีครูที่มีความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้โดยเข้าใจถึงการพัฒนาหลักสูตร โครงสร้างรายวิชา และการวัดผล ประเมินผล สามารถออกแบบการจัดการเรียนรู้ได้เหมาะสมกับบริบทของผู้เรียน และ สถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้อยู่ตลอด สถานศึกษาตระหนักให้ครูมีความรู้ ความเชี่ยวชาญในสาขา หรือรายวิชาที่ตนเองสอน สามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ครูมีความสามารถในการบริหารจัดการชั้นเรียน สามารถให้ความช่วยเหลือแนะแนวการศึกษา อำนวยความสะดวก

สนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน ให้คำแนะนำนักเรียนในเรื่องเกี่ยวกับการเรียนรู้และการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยอย่างถูกต้องและเหมาะสม รวมทั้งสถานศึกษายังความสามารถสร้างเครือข่ายทั้งกับเพื่อนครูด้วยกัน และองค์กรหรือบุคคลภายนอกเพื่อแลกเปลี่ยนแบ่งปันสร้างความร่วมมือทางการเรียนรู้ (ชานนท์ คำพิวทา, 2565)

3.2) ความเป็นไปได้ ผลการประเมินความเป็นไปได้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และองค์ประกอบมีค่าเฉลี่ยเท่ากันทุกด้าน ที่เป็นเช่นนี้เนื่องมาจากแนวทางในทุกองค์ประกอบมีความเป็นไปได้ในการบริหารงานวิชาการ ซึ่งควรมีการพัฒนาไปพร้อมกันทุก ๆ ด้าน เพราะงานวิชาการคือหัวใจหลักของสถานศึกษา การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา จะดำเนินไปสำเร็จบรรลุความมุ่งหมาย องค์ประกอบสำคัญของการดำเนินงานได้สำเร็จเพียงใดในระดับใดหรือไม่ ขึ้นอยู่กับเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และกระบวนการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติ เพื่อสร้างสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ซึ่งบุคคลทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต้องให้ความร่วมมือ ร่วมใจ ร่วมควบคุมตรวจสอบ และร่วมประเมินผลเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตลอดไป เพื่อจะได้นำไปเป็นข้อมูลให้กับสถานศึกษาได้เป็นแนวทางในการปรับปรุง พัฒนา และใช้ในการบริหารวิชาการอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ซึ่งถือเป็นเป้าหมายสำคัญของการจัดการศึกษา (วิไลพร คงอินทร์ และคณะ, 2559)

3.3) ความเป็นประโยชน์ ผลการประเมินความเป็นประโยชน์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด องค์ประกอบ ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ด้านเท่ากัน คือ ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา และด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ที่เป็นเช่นนี้เนื่องมาจากสิ่งที่สำคัญและเป็นประโยชน์ที่สุดในการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลเพื่อพัฒนาสู่ความเป็นเลิศได้ คือ การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ เอื้อต่อการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และการสร้างสรรค์ สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา สถานศึกษาต้องตระหนักว่าจะต้องเป็นผู้นำในการใช้งานดิจิทัลได้อย่างคล่องแคล่วโดยเริ่มจากการจัดสภาพแวดล้อม การเรียนรู้และนวัตกรรมดิจิทัลได้อย่างมีอาชีพ ออกแบบสถานที่ทำงานเพื่อช่วยสร้างบรรยากาศให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ และการเสริมสร้างพลังอำนาจด้วยเทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ดิจิทัลต่าง ๆ ทำให้เกิดประโยชน์ในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับองค์กรอย่างต่อเนื่อง โดยใช้แหล่งข้อมูลสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ (สุกัญญา แซ่มซ้อย, 2561)

ข้อเสนอแนะ

1. ผลการวิจัย พบว่า สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในยุคดิจิทัลสู่ความเป็นเลิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองบัวลำภู ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ มีระดับต่ำสุด ดังนั้น สถานศึกษาควรดำเนินการแก้ไข โดยอาจนำแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในยุคดิจิทัลสู่ความเป็นเลิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองบัวลำภู ที่ผู้วิจัยนำเสนอไว้ไปทดลองใช้

2. ผลการวิจัย พบว่า ระดับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของแนวทางการบริหาร งานวิชาการของสถานศึกษาในยุคดิจิทัลสู่ความเป็นเลิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ในรายด้านทั้ง 5 ด้านพบว่าทุกด้านมีระดับสภาพการบริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาต้องหาวิธีหรือกลยุทธ์การบำรุงรักษาไว้ ส่วนรายการที่เป็นลำดับสุดท้ายในแต่ละด้านควรใช้กลยุทธ์หรือเงื่อนไขความสำเร็จแก้ไข ปรับปรุงด้านนั้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *ตัวชี้วัดและหลักสูตรแกนกลาง (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุม สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- ชานนท์ คำปิวทา. (2565). *รูปแบบการบริหารเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา*. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. การบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2557). *การวิจัยเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ปณิตา บัวเจริญ และคณะ. (2561). *การบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร*. กรุงเทพมหานคร: สาขาวิชาการจัดการการศึกษา วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ปภาวดี โพธิ์งาม. (2558). *แนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). นครสวรรค์: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- พระบุญลัทธิ สุวรรณเดช. (2561). *การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางบอน กรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารจัดการศึกษาและผู้นำทางการศึกษา). กรุงเทพมหานคร: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยสยาม.
- มาลัย วงศ์ฤทัยวัฒนา. (2562). *แนวทางการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กยุคดิจิทัลสู่ความเป็นเลิศของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท*. ชัยนาท.
- วราริณี มิ่งภู และคณะ. (2565). *การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาจังหวัดนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). นครสวรรค์: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- วันวดี กุ้เมือง. (2560). *ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมีความสำคัญต่อการศึกษาอย่างไร*. สืบค้น 15 กุมภาพันธ์ 2566 จาก <https://www.gotoknow.org/posts/427621>
- วิไล ปรีกษากร. (2558). *นวัตกรรมการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. ดุษฎีนิพนธ์ ปร.ด. (การบริหารการศึกษา). นครปฐม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- วิไลพร คงอินทร์ และคณะ. (2559). การศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียน จุฬารัตนราชวิทยาลัย สตูล (โรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาค) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 16. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สารินทร์ เอี่ยมครอง. (2561). แนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในจังหวัดชัยนาท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). นครสวรรค์: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- สุกัญญา แซ่มซ้อย. (2561). การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2559). แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2560 ของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ: สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19. (2563). คู่มือการปฏิบัติงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา. กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา. เลย: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2563). รายงาน เรือนอนไลน์ยุคโควิด-19: วิฤตหรือโอกาสการศึกษาไทย. สืบค้น 15 กุมภาพันธ์ 2566, จาก <http://backoffice.onec.go.th/uploads/Book/1779-file.pdf>
- สุกัญญา แซ่มซ้อย. (2561). การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล *School Management in Digital Era*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- World Economic Forum. (2020). *4 ways COVID-19 could change how we educate future generation*. Retrieved February 10, 2022, from <https://www.weforum.org/agenda/2020/03/4-ways-covid-19-educationfuture-generations/>.